

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗА НАЦРТ ЗАКОНА О ОБНОВЉИВИМ ИЗВОРИМА ЕНЕРГИЈЕ

ПРИЛОГ 2: Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У Републици Србији, коришћење обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ) има дугу традицију у виду производње електричне енергије из хидроелектрана и коришћењу биомасе највећим делом за потребе грејања у домаћинствима.

Усвајањем Закона о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06) Република Србија постала је чланица Енергетске заједнице, а самим тим прихватила је обавезу да примени европске Директиве у области ОИЕ.

У складу са Директивом 2009/28/ЕЗ којом се промовише коришћење ОИЕ и Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 18. октобра 2012. године (Д/2012/04/МС – ЕнЗ) одређен је веома амбициозан обавезујући циљ за Републику Србију који износи 27% ОИЕ у њеној бруто финалној потрошњи енергије (у даљем тексту: БФПЕ) у 2020. години, од чега 10% ОИЕ мора бити у сектору транспорта.

Да би се мерио напредак остваривања циља од 27% прате се показатељи у три сектора (појединачни циљеви):

- учешће ОИЕ у сектору електричне енергије,
- учешће ОИЕ у сектору топлотне енергије,
- учешће ОИЕ у сектору саобраћаја.

Вредности и динамика раста наведених показатеља до 2020. године били су дефинисани у оквиру Националног акционог плана за ОИЕ. Достицањем појединачних циљева омогућава се постизање укупног циља од 27% у БФПЕ 2020. Услед потребе да се поред коришћења хидроенергије и биомасе повећа коришћења свих ОИЕ у енергетици, Република Србија је почела да подстиче производњу електричне енергије из ОИЕ од 2009. године.

Пресек стања коришћења удела ОИЕ по секторима у БФПЕ у 2018. години и 2019. години у односу на планирани удео у 2019. години приказан је у Табели 1.

Табела 1.: Удео ОИЕ по секторима у БФПЕ у 2018. години и 2019. години у односу на планирани удео ОИЕ у 2019. години

	2018	2019	Планиран удео ОИЕ у 2019 (НАПОИЕ)
ОИЕ – грејање и хлађење (%)	24,29	26,64	28,6%
ОИЕ – електрична енергија (%)	28,66	30,11	35,1%
ОИЕ – саобраћај (%)	1,18	1,14	8,4%
ОИЕ – укупно учешће у БФПЕ (%)	20,32	21,44	25,6%

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области се спроводи више документа јавне политике, и то:

1. Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (у даљем тексту: Стратегија)

2. Уредба о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. године до 2023. године (у даљем тексту: Програм)

Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма најкасније до 30. јуна текуће године за протеклу годину, који обухвата:

1) постигнуте резултате у односу на циљеве постављене Стратегијом, односно Програмом за годину у којој се подноси годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма;

2) оцену ефеката постигнутих резултата и утицај на Програм у следећој години;

3) предлог мера за ефикасније спровођење Стратегије и Програма;

4) процену потребе за усклађивањем Програма и евентуалним усклађивањем Стратегије са реалним потребама.

Резултати спровођења Стратегије и Програма приказани су у оквиру првог Годишњег извештај за Стратегију развоја енергетике и Програм остваривања стратегије за период 2017. – 2018. године. Наведени извештај је један од излазних резултата ИПА пројекта „Пројекат развоја капацитета енергетског планирања”, који није достављен на усвајање Влади РС. Годишњи извештаји за 2019. и 2020. годину тек ће бити припремљени.

У оквиру првог Годишњег извештаја за Стратегију и Програм приказан је ниво реализације енергетске политике за сваку област енергетике, укључујући и ОИЕ, за које је наведено следеће:

Стратешки циљеви (општи циљеви)

Напредак остварен током 2017. и 2018. године у погледу реализације стратешких циљева за област ОИЕ, дефинисаних Енергетском стратегијом, односно повећање производње енергије из ОИЕ због смањења увоза и подизања нивоа енергетске сигурности, је био просечан, као што је укратко описано у наставку:

У 2017. години, укупан капацитет ОИЕ је износио:

- капацитет **ветроелектрана** од 25,32 MW од којих је 17 MW (3 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;

- капацитет **малих хидроелектрана** од 84,356 MW од којих је 53,58 MW (86 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;

- капацитет електрана на **биогаз** од 12,98 MW од којих су све (11 постројења) стекле статус повлашћених произвођача електричне енергије;

- капацитет **соларних** електрана од 10,41 MW од којих је 8,78 MW (105 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије.

У 2018. години, укупан капацитет ОИЕ је износио:

- капацитет **ветроелектрана** од 264,28 MW од којих је 25 MW (4 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;

- капацитет **малих хидроелектрана** од 97,08 MW од којих је 64,45 MW (101 постројење) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;
- капацитет електрана на **биогаз** од 16,45 MW од којих је 16,45 MW (16 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;
- капацитет **соларних** електрана од 10,71 MW од којих је 8,78 MW (105 постројења) стекло статус повлашћених произвођача електричне енергије;

Укратко, национални циљеви за коришћење ОИЕ дати кроз такозвану индикативну путању од 25% удела ОИЕ у БФПЕ у Србији у 2018. години нису остварени.

Стратешке активности (посебни циљеви)

У наставку се даје кратак преглед оствареног напретка стратешких активности дефинисаних у Енергетској стратегији за област ОИЕ:

У погледу усвајања и спровођења националних акционих планова за ОИЕ (НАПОИЕ), почетком 2019. године је усвојен Извештај о напретку у спровођењу НАПОИЕ (са подацима из 2016. и 2017. године).

Према релевантним подацима који потичу из алата Еуростат-а SHARES, током 2017. године коришћење ОИЕ у производњи електричне енергије износило је 920,5 kтeн, коришћење ОИЕ за грејање и хлађење износило је 1.055,2 kтeн, коришћење ОИЕ у транспорту 23,3 kтeн, док је коришћење ОИЕ у БФПЕ износило 1.976 kтeн.

Кад је реч о преласку са фосилних горива (тешког ложивога уља, угља, уља за ложење, природног гаса) на коришћење биомасе у што већем броју система даљинског грејања у Србији, у 2018. години почела је реализација пројекта „Подстицање обновљиве енергије: Развој тржишта биомасе у Републици Србији (прва компонента)“.

Увођење ОИЕ у грађевински сектор (пре свега у јавни сектор) је у надлежности Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Анализа оправданости и потенцијала увођења нето система за мерење у Србији је спроведена у „Студији о нето мерењу у Србији“ коју је финансирао USAID.

Праћење напретка у погледу производње и примене опреме и технологија које омогућавају ефикасније коришћење енергије из ОИЕ у домену котлова и пећи на биомасу спроведено је путем студије коју финансира GIZ.

У погледу информисања и едукације јавности, Министарство рударства и енергетике је током 2018. године пружало континуирану подршку образовним и научним организацијама, нарочито у сврху организовања стручних манифестација ради промоције ОИЕ.

3. Закон о енергетици

Област коришћења ОИЕ уређена је Законом о енергетици, који је усвојен 2014. године и пакетом уредби у области ОИЕ, који је Влада усвојила 2016. године. Крајем 2019. године усвојен је пакет подзаконских аката којим се по први пут уређује област коришћења биогорива и стварају услови да се биогорива ставе на тржиште Републике Србије. Усвајањем наведених подзаконских аката Република Србија је потпуно транспоновала Директиву 2009/28/ЕЗ о коришћењу обновљивих извора енергије. У марту 2020. године донет је Правилник о израчунавању удела ОИЕ којим се ближе прописује начин израчунавања удела ОИЕ у складу са правилима Директиве 2009/28/ЕЗ и SHARES методологије, коју је развио европски статистички завод EUROSTAT за потребе

уједначеног праћења напредовања земаља ЕУ у достизању циљева у области ОИЕ. Иста методологија примењује се и за праћење чланица Енергетске заједнице у погледу достизања циљева у области ОИЕ.

Ови прописи су успели да покрену инвестиције у велике пројекте у области производње електричне енергије из ОИЕ, јер су њима отклоњени, односно, умањени до прихватљивог нивоа, сви ризици у вези са применом уговора о откупу електричне енергије који су били препрека финансирању великих пројеката у области ОИЕ од стране међународних финансијских институција (ризик од непреузете електричне енергије од оператора система, инструменти обезбеђења плаћања, исплата услед раскида, дефинисање надлежне међународне арбитраже итд.).

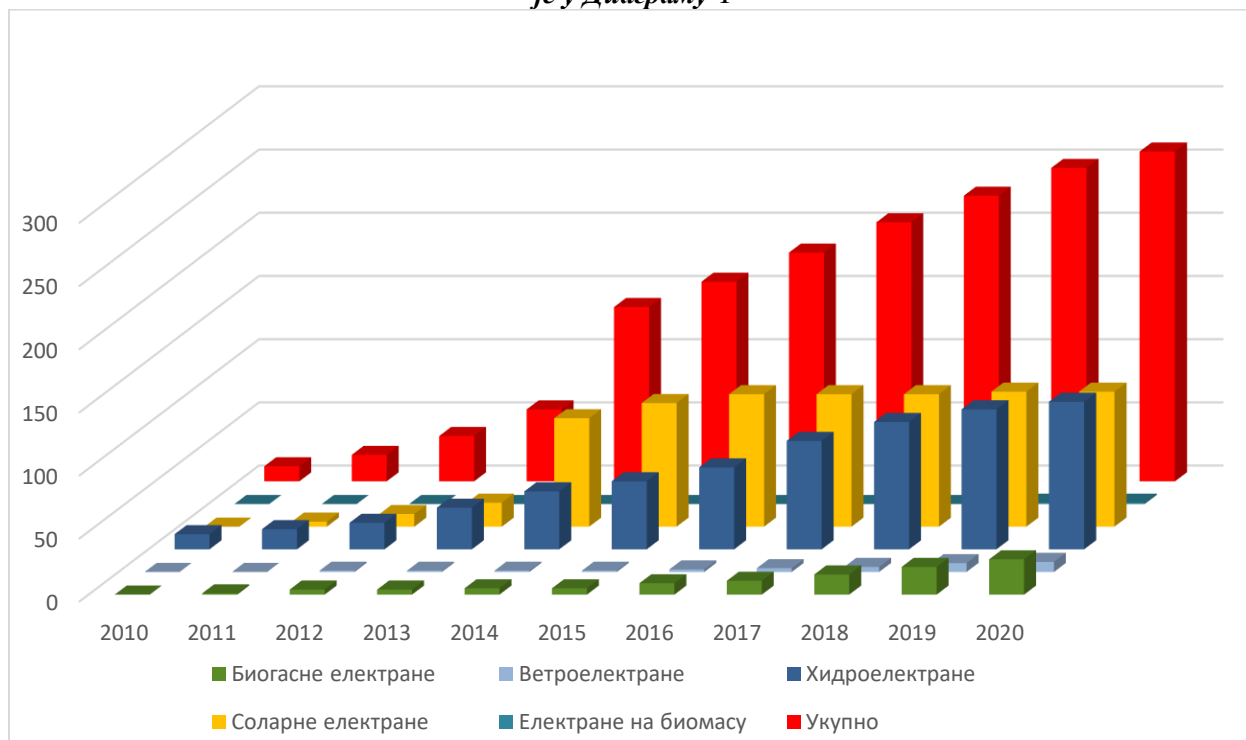
Први значајни капацитети из других ОИЕ почели су да се развијају од 2015. године, од када постоји динамичан раст изградње нових капацитета за производњу електричне енергије из ОИЕ.

До децембра 2020. године у оквиру система подстицајних мера заснованог на *feed-in* тарифама изграђено је 265 електрана које користе обновљиве изворе енергије укупне инсталисане снаге 514 MW. Преглед планираних електрана у складу са НАПОИЕ и изграђених електрана у области ОИЕ приказани су у Табели 2.

Табела 2. Преглед планираних (у складу са НАПОИЕ-м) и изграђених електрана у области ОИЕ

Врста електране	Планирано НАПОИЕ [MW]	Децембар 2020			
		Привремени статус повлашћеног произвођача [број и MW]		Статус повлашћеног произвођача (изграђено) [број и MW]	
ХЕ веће од 10MW	250	0	0	0	0
ХЕ до 10MW	188	33	31,8	121	77,268
Биомаса	100	0	0	1	2,38
Биогас	30	73	70,557	28	27,838
Ветар	500	2	168	8	397,960
Соларне	10	0	0	107	8,816
Геотермалне	1	0	0	0	0
Отпад	3	1	30,240	0	0
Депонијски гас	10	1	3,09	0	0
УКУПНО	1092	110	303,687	265	514,261

Тренд раста изградње електране по годинама од 2009. године до 2020. године приказан је у Диаграму 1



Међутим, без обзира на изграђене капацитете, удео ОИЕ у БФПЕ у 2019. години износио је 21,44% од планираних 25,6%. Вредност овог удела у 2019. години нижа је и од, до сада, највише забележене вредности у 2014. години, када је удео ОИЕ у БФПЕ износио 22,86%. Висина удела ОИЕ у БФПЕ у 2014. години резултат је ниже БФПЕ у тој години због поплава које су утицале на електроенергетски сектор.

Идентификовано је неколико главних узрока који су довели до одступања од планираног повећања удела ОИЕ:

- очекивана изградња хидроелектрана укупне инсталисане снаге 250 MW без подстицајних мера није остварена. Исто се односи на електране на биомасу за које је прогнозирано да ће се 100 MW електрана те врсте изградити. Дефицит изградње електрана на биомасу биће делимично компензован изградњом електрана на биогаз чији се капацитети граде у износу од 70 MW, уместо очекиваних 30 MW;

- регулатива из 2011. и 2013. године којима су дефинисане *feed-in* тарифе и правни механизми за њихово остваривање нису међународним финансијским институцијама пружили довољно поверења да подрже финансирање великих пројеката у области ОИЕ. Регулатором из 2014. и 2016. године отклоњене су препреке за улагање, али је динамика коришћења обновљивих извора уместо 2013. године почела да расте од 2016. године, што ће утицати да се потпуни ефекти *feed-in* тарифа на раст удела ОИЕ виде 2023. године, уместо 2020. године;

- због комплексности примене критеријума одрживости биогорива и њихове верификације у пракси, а што представља законски услов за њихово стављање на тржиште, биогорива су изостала на тржишту до 2019. године. Удео ОИЕ у саобраћају је у 2019. години износио 1,14% у односу на планираних 8,4% удела. Постојећи удео од 1,14% ОИЕ у саобраћају потиче из електричне енергије. Регулатором којом су створени услови за

стављање биогорива на тржиште донета је 2019. године са одложеном применом од 01.01.2021. године;

- удео ОИЕ у БФПЕ веома зависи од дешавања у привредном сектору, на такав начин да БФПЕ мења тренд у зависности од рада великих енергетских потрошача. Сходно овој чињеници, удео ОИЕ у БФПЕ не пружа праву слику о стварном напредовању коришћења ОИЕ и изградњи нових капацитета који користе ОИЕ.

- комплексност процедуре за изградњу и прикључења ОИЕ такође утиче на брзину поступка изградње нових капацитета. Успостављањем обједињене процедуре у области добијања грађевинских дозвола, постигнут је огроман напредак у брзини спровођења поступака издавања грађевинских дозвола на нивоу читаве државе у свим областима. Ипак, због формалне раздвојености поступка изградње и прикључења енергетских објеката, као и сложености процедуре прикључења, уочено је, на основу искуства у досадашњој пракси, да се може још значајније убрзати добијање свих неопходних дозвола за изградњу енергетских објеката на ОИЕ;

- удео ОИЕ у БФПЕ доста зависи од прецизно утврђеног податка о потрошњи биомасе у домаћинствима у сектору грејања и хлађења. До сада нису извршена статистичка истраживања која би у потпуности отклонила недоумице у погледу потрошње тог ресурса у домаћинствима. Стога је у циљу добијања прецизнијих података о потрошњи биомасе, планирано да се током 2021. године у сарадњи са Републичким заводом за статистику и Секретаријатом Енергетске заједнице, спроведе ново истраживање о потрошњи биомасе у енергетске сврхе у 2020. години у Републици Србији, након чега ће се знати колико је реалан удео ОИЕ из овог ресурса у БФПЕ. Тај податак може значајно утицати на укупан удео ОИЕ у БФПЕ.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

- Закон о енергетици, који би требало да створи кровни правни оквир у секторима електричне и топлотне енергије и саобраћаја, да би специфичности закона о ОИЕ којим се уређује коришћење ОИЕ могле да се примене у наведеним секторима

- Закон о ефикасном коришћењу енергије, којим се утиче на висину БФПЕ која је кључна за одређивање висине учешћа ОИЕ.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Уочен је проблем недовољно изграђених капацитета у области ОИЕ који за последицу има недостижање планираног циља од 27% ОИЕ у БФПЕ 2020. године.

Узроци се налазе у релативно касном усвајању легислативе прихватљиве за инвеститоре којом се уређује подстицајни правни оквир у односу на годину у којој је требало да ова легислатива произведе ефекте (већи број изграђених капацитета у области ОИЕ у 2020. години). Наиме, иако су подстицајне мере биле предвиђене Уредбом из 2009. године и 2013. године, због оцене међународних финансијских институција да оне не пружају довољну правну сигурност изостале су очекиване инвестиције и изградња нових капацитета у области ОИЕ, све до 2016. године када је донет пакет мера који је створио поверење за улагање у велике пројекте као што су ветроелектране.

Такође, један од узрока проблема представља и дужина управних поступака који се спроводе у поступку изградње енергетских објеката и прикључења електране на електроенергетски систем.

5) Која промена се предлаже?

За динамичнију изградњу ОИЕ предлажу се следеће промене:

- доношење новог посебног Закона о ОИЕ у Републици Србији којим се прописује да је коришћење обновљивих извора енергије у јавном интересу и од посебног значаја за Републику Србију имајући у виду да важећи Закон о енергетици садржи око двадесетак чланова, док је у Нацрту закона о ОИЕ прописано 130 чланова
- подстицање развоја нових технологија и допринос локалној заједници;
- дигитализација, једноставност, економичност и делотворност поступака у области ОИЕ чиме се постиже скраћивање рокова и смањују трошкови издавања аката
- унапређење подстицајне политике и то:
 - интеграција електричне енергије из ОИЕ на тржиште електричне енергије, која укључује изложеност произвођача електричне енергије променама тржишних цена електричне енергије са циљем да највећи број прихода остварују на тржишту уместо из оперативне државне помоћи,
 - обезбеђивање стабилности система подстицаја и применом оперативне државне помоћи у форми тржишне премије, изузев за мала постројења електране испод 500 kW и 3 MW за електране на ветар) и демонстрационе пројекте (демонстрациони представља некомерцијални пројекат из ОИЕ којим се нека технологија демонстрира као прва те врсте и представља значајну иновацију која увелико премашује највиши ниво постојеће технологије коришћења ОИЕ) за које би се задржао систем фид-ин тарифа,
 - додељивање подстицаја путем аукција на јаван, транспарентан, конкурентан и економичан начин, без дискриминације, којим се обезбеђује висок степен реализације пројеката, осим у случају малих постројења и демонстрационих пројеката када се подстицаји не морају доделити путем аукције
 - веће укључивање грађана у реализацију пројеката у области ОИЕ увођењем новог концепта („купац произвођач”, заједница обновљивих извора) у сектору електроенергетике;
 - стварање услова за коришћење водоника из ОИЕ у области топлотне енергије, саобраћаја и природног гаса
 - увођење јавног тендера за избор стратешког партнера који омогућава Републици Србији да привуче нове и додатне инвестиције у области ОИЕ

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промене су потребне ради креирања правног оквира који ће створити подстицајан пословни амбијент за динамичније инвестирање у области ОИЕ ради постизања циљева у области ОИЕ које се дефинишу документима јавне политике.

Додатно, промене су неопходне и због статуса кандидата за чланство у ЕУ који је Европски савет Републици Србији 1. марта 2012. године, док је одлуку да се отворе приступни преговори са Србијом донео 28. јуна 2013. године. Из опште обавезе која проистиче из процеса приступања ЕУ, да се правни систем Републике Србије усклади са

правним поретком ЕУ, промена је неопходна да би се извршило усклађивањем са новом политиком ЕУ у области ОИЕ.

Наиме, у новембру 2016. године, Комисија ЕУ је предложила пакет мера од осам аката у области климе и енергетике под називом Чиста енергија за све Европљане (*Clean Energy For All European Package*), а у 2019. години овај регулаторни оквир усвојили су ЕУ Парламент и Савет.

Нова политика ЕУ заснива се на 5 димензија:

- 1) енергетска сигурност;
- 2) унутрашње тржиште енергије;
- 3) енергетска ефикасност;
- 4) декарбонизација привреде; и
- 5) истраживање, иновације и конкурентност.

Циљеви и мере у области ОИЕ уређују се у оквиру димензије „декарбонизација привреде”. У оквиру овог пакета следећи прописи односе се најдиректније на област ОИЕ:

1. *Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources (RED II)* која је ступила на снагу у децембру 2018. године, с почетком примене у ЕУ од 1. јула 2021. године. У оквиру ове директиве утврђени су циљеви чланицама ЕУ за 2030. годину. Иако још увек није донета одлука на нивоу Енергетске заједнице којом се прецизира рок транспонованња нове директиве у области ОИЕ за њене чланице, нема препреке да се иста транспонује у обиму који одговара економској могућности земље да је примени.

2. *Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the Governance of the Energy Union and Climate Action* (Уредба о управљању Енергетском унијом и климатским деловањем). Овом уредбом планирано је да се мере и циљеви у области ОИЕ убудуће уређују у оквиру Интегрисаног националног плана за климу и енергетику (*Integrated National Energy Climate Plans – NECPs*) уместо у оквиру Националног акционог плана за ОИЕ.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена утицаће на потенцијалне произвођаче енергије који користе ОИЕ, Агенцију за енергетику којој се додељују нове надлежности, ЕПС Снабдевање (гарантовани снабдевач), АД ЕМС, ЈП ЕПС, потрошаче енергије - привредне субјекте и грађане.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје, јер је област коришћења ОИЕ јако комплексна област, којом се постављају многа нова решења и мора бити уређена посебним прописом.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће извршити применом важећих прописа због комплексности и преплитања више сектора (електроенергетика, сектор грејања и хлађења, сектор саобраћаја, сектор нафте и гаса, сектор грађевинарства, сектор пољопривреде, шумарства и водопривреде и заштите животне средине, сектор науке којим се уређује иновациона област).

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Уколико се не би извршиле измене у наредне три године могло би да се очекује да буде изграђено максимално 191 MW нових електрана које су право на подстицајне мере фид-ин тарифама стекле у претходном периоду и то на следећи начин:

ПРОГНОЗА НОВИХ ЕЛЕКТРАНА	2021 (MW)	2022 (MW)	2023 (MW)	УКУПНО (MW)
МХЕ	18	2,3	5,5	26
БИОГАС	3	15	40	58
СОЛАР	/	/	0	0
БИОМАСА	/	/	/	0
ВЕТАР	/	66	/	66
ОТПАД	/	/	30	30
ДЕПОНИЈСКИ ГАС	/	/	3	3
КОМБИНОВАНА ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ И ТОПЛОТНЕ ЕНЕРГИЈЕ	/	/	9,9	9,9
УКУПНО	21	83	88	191

Табела 3.: Прогноза нових електрана

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Једна од кључних промена која се постиже Нацртом закона о ОИЕ је увођење модела подстицања тржишне премије чија висина се утврђује у поступку надметања у оквиру аукција. Аукције су метод продаје или набавке производа или услуга путем унапред дефинисаних правила и механизма заснованог на цени. У пракси, поред назива аукције, користе се и називи тендер, лицитација и друго. Основни циљ увођења аукција за доделу мера подршке за коришћење ОИЕ у сектору електроенергетике представља повећање ефикасности и смањење трошкова финансирања производње електричне енергије из ОИЕ. Аукције одржане у Словенији и Хрватској представљају примере добре праксе за одржавање аукција за доделу права на мере подршке за коришћење ОИЕ и спроводе се на основу законских решења која су усклађена са захтевима ЕУ о додели државне помоћи у

области заштите животне средине и енергетике. Словенија је прва земља која је у ширем региону увела аукције за доделу подршке за коришћење ОИЕ-ЕЕ 2016. године, док је Хрватска крајем јула 2020. године објавила јавни позив за прву аукцију за доделу фид-ин премија и фид-ин тарифа.

Након увођење модела подстицања тржишне премије до 2019. године, у Словенији је учешће ОИЕ у сектору електричне енергије повећано са 32,06% на 32,63%, док је у Србији учешће ОИЕ у сектору електричне енергије у 2019. години износило 30,11%.

Табела 4.: Преглед спровођења аукција за ОИЕ у ширем региону Западног Балкана

<i>Држава</i>	<i>Датум аукције</i>	<i>Предмет аукције</i>	<i>Технологије</i>	<i>Поднете понуде [MW]</i>	<i>Број поднетих понуда</i>	<i>Просечна цена успешних понуђача [cEUR/kWh]</i>	<i>Највиша цена успешних понуђача [cEUR/kWh]</i>	<i>Најнижа цена успешних понуђача [cEUR/kWh]</i>	<i>Додељене мере подршке [MW]</i>	<i>Напомена</i>
СЛО	2017	додела ФиТ и ФиП	УКУПНО						33.3	
			<i>Соларне</i>			8.15	8.60	7.24	2.8	
			<i>Ветроелектране</i>			8.29	8.60	7.50	25.3	
			<i>МХЕ</i>			8.22	8.57	6.96	5.2	
СЛО	2017	додела ФиТ и ФиП	УКУПНО	194.7	238				88.0	
			<i>Соларне</i>	17.1	90	8.25	8.47	7.00	3.1	
			<i>Ветроелектране</i>	139.7	70	8.08	8.50	6.08	80.9	
			<i>Биомаса</i>	14.5	32	13.42	13.42	13.42	0.4	
			<i>Биогас</i>	13.6	21	6.08	6.08	6.08	0.2	
			<i>МХЕ</i>	9.8	25	7.76	8.45	8.43	3.3	
СЛО	2018	додела ФиТ и ФиП	УКУПНО	364.4	225				129.0	
			<i>Соларне</i>	29.0	78	6.63	6.74	6.62	11.4	
			<i>Ветроелектране</i>	297.7	76	6.50	6.75	5.79	108.7	
			<i>Биомаса</i>	30.0	49				4.8	
			<i>МХЕ</i>	7.8	22	6.28	6.55	6.02	4.1	

ЦГ	2018	Давање у закуп државног земљишта на период од 30 година, за изградњу соларне електране инсталисане снаге од најмање 200 MW	соларна електрана (за продају електричне енергије на слободном тржишту)	250	3					Најбољи понуђача - конзорцијум ЕПЦГ, финске компаније Фортум, и индијске компаније Стерлинг&Вилсон; изградња електране још није започета
АЛБ	2018	Давање у закуп државног земљишта на период од 30 година, за изградњу соларне електране инсталисане снаге од најмање 100 MW	соларна електрана	50 MW за обавезни откуп + 50 MW за продају на слободном тржишту	6			5.99		Уговор са најуспешнијим понуђачем није потписан
СЛО	2019	додела ФиТ и ФиП	УКУПНО	19.6	90				8.3	
			Соларне	12.3	68	7.40	8.19	6.49	4.9	
			Ветроелектране	0.0	1	6.71	6.71	6.71	0.0	
			Биомаса	4.6	4	17.01	17.01	17.01	1.0	
			МХЕ	2.7	17	8.22	10.01	6.79	2.3	
ЦГ	2019	Давање у закуп државног земљишта на период од 30 година, за изградњу	ветроелектрана (за продају електричне енергије на слободном тржишту)	100.0	1					Најбољи понуђач - конзорцијум немачке компаније ВПД и компаније Ветроелектране Будва

		<i>ветроелектране инсталисане снаге од најмање 70 MW</i>							
<i>МАК</i>	<i>2019</i>	<i>додела ФиП за изградњу соларних електрана инсталисане снаге 35 MW - на државном земљишту</i>	<i>соларне електране</i>		<i>82</i>			<i>0.4 (у просеку - висине понуда још нису објављене)</i>	<i>Изабрано 11 понуда као успешне и потписани уговори са произвођачима</i>
<i>МАК</i>	<i>2019</i>	<i>додела ФиП за изградњу соларних електрана инсталисане снаге 35 MW - на земљишту у приватној својини</i>	<i>соларне електране</i>		<i>43</i>			<i>1.1 (у просеку - висине понуда још нису објављене)</i>	<i>Изабрано 24 понуде као успешне и потписани уговори са произвођачима</i>
<i>АЛБ</i>	<i>2020</i>	<i>Давање у закуп државног земљишта на период од 30 година, за изградњу соларне електране инсталисане снаге од најмање 140 MW</i>	<i>соларна електрана</i>	<i>70 MW за обавезни откуп + 70 MW за продају на слободном тржишту</i>				<i>2.50</i>	<i>Најбољи понуђач - француска компанија Волталиа</i>

МАК	2020	Успостав љање јавно приватног партнерс тва са државном компанијо м Електране Северне Македониј е (ЕСМ), за изградњу соларне електране инсталиса ног капаците та 100 MW	соларна електрана	100 MW, за продају на слободно м тржишт у						Спровођење у току
ХР	2020	додела ФиТ	соларне (50 MW)						Спровођење у току	
			МХЕ < 50 kW (4 MW)							
			МХЕ 50-500 kW (5 MW)							
			Биомаса 50- 500 kW (6 MW)							
			Биогас 50- 500 kW (7 MW)							
		додела ФиП	Биомаса 500 kW-2MW (8 MW)							
Биогаса 500 kW-2MW (8 MW)										

Друга значајна промена је увођење новог концепта („купац произвођач”, заједница обновљивих извора) у сектору електроенергетике. Први пут домаћинства и индустрија могу да инсталирају на своје објекте ОИЕ (фотопанеле) и да их користе за снабдевање сопствене потрошње, а да вишак енергије испоруче у мрежу или ускладиште ради каснијег коришћења.

Примери добре праксе земаља чланица Енергетске заједнице дати су у Табели 5 која приказује повећање броја фотопанела по годинама:

Година	Јерменија	БиХ	Грузија	Грчка	Молдавија	Украјина
2017	/	4	28	746	/	3010
2018	779	5	67	1007	56	4469
2019	/	5	/	1104	/	/
Укупно изграђено	779	14	95	2.857	56	7479
У изградњи	110	/	/	/	/	/

Табела 5.: Преглед фотопанела у земљама чланицама ЕнЗ

ПРИЛОГ 3: Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године предвиђено је повећање коришћења ОИЕ до 2030. године.

Чланом 65. Закона о енергетици прописано је да је коришћење ОИЕ у интересу Републике Србије.

Жељена промена је смањење употребе фосилних горива и повећање коришћења ОИЕ, које има велики друштвени значај, имајући у виду да ОИЕ обезбеђују заштиту животне средине, доносе велике здравствене користи, обезбеђујући чисту, безбедну енергију, без негативних ефеката.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Законом о ОИЕ жели се постићи:

1. повећање правне сигурности односно повећање транспарентности поступака и уједначености у поступању и отклањање непотребних административних баријера (поједностављење поступака, дигитализација) и
2. повећање банкабилности пројеката односно дугорочне исплативости улагања у производњу енергије из ОИЕ

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Циљеви у области ОИЕ до 2030. године биће одређени у оквиру израде Интегрисаног националног плана за климу и енергетику и биће познати до средине 2022. године.

У складу са Уредбом Европског парламента и Већа од 11. децембра 2018. године о управљању Енергетском унијом и климатским деловањем, мере и циљеви у области ОИЕ убудуће ће се уређивати у оквиру Интегрисаног националног плана за климу и енергетику (Integrated National Energy Climate Plans – NECPs) уместо у оквиру НАПОИЕ.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Укупна снага нових енергетских објеката који користе ОИЕ као и енергија из ових постројења биће показатељи остваривања општег и посебних циљева. Прецизнија вредност показатеља биће утврђена у оквиру Интегрисаног националног енергетског и климатског плана.

ПРИЛОГ 4: Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Разматране су различите опције за остварење циља повећаног коришћења ОИЕ. Једна од опција била је и измена Закона о енергетици. Међутим, дошло се до закључка да није довољно изменити само један материјални закон, већ да је за измене неопходан посебан закон. С тим у вези, доношење једног новог закона којим би системски био решен вишедеценијски проблем, оцењено је као најбоља и најбржа опција, која свакако има и најмање негативних ефеката.

Разматрана је и „*status quo*” опција, али је закључено да је раст удела ОИЕ у БФПЕ сувише спор по постојећим решењима и да је потребно да се таква решења мењају. С обзиром на врсту промене решења и комплексност концепта њихове примене и у овом случају је закључено да је такве измене могуће извршити само изградом новог посебног закона.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Поред регулаторних мера, законом се предвиђају и следеће подстицајне мере за производњу електричне енергије из обновљивих извора:

1) тржишна премија - овај модел изражава тежњу да се произвођачи електричне енергије из ОИЕ више изложе тржишту, да преузму одговорност за своје балансирање и

такмиче се између себе за подстицаје и да инвеститори сами понуде цену по јединици произведене енергије, на основу које су спремни да инвестирају,

2) фид-ин тарифа за мала постројења (електране испод 500 kW и 3 MW за електране на ветар). Предложене границе инсталисане снаге за мала постројења преузете су из правила државне помоћи ЕУ. Предвиђено је да се висина фид-ин тарифе одређује на основу методологије коју припрема и јавно објављује на својој интернет страници Агенција за енергетику Републике Србије као посебно регулаторно тело,

3) подстицајни период од 15 година,

4) предвиђено је да гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност за све произвођаче из ОИЕ до успостављања ликвидног организованог унутардневног тржишта електричне енергије, а што је у складу са Смерницама државне помоћи. С тим у вези, утврђено је да произвођачи из ОИЕ ипак сnose трошкове балансирања ако њихова производња одступа од дозвољеног процента балансног одступања. Подзаконским актом биће регулисана накнада за трошкове балансирања за недозвољено одступање и проценат дозвољеног одступања. Агенција за енергетику РС, пратиће развој ликвидности организованог унутардневног тржишта на основу испуњености законом утврђених критеријума и томе извештавати једном годишње.

5) и друге подстицајне мере које се могу посебно дефинисати и подзаконским актима.

Предмет подстицаја ће бити нове или реконструисане електране са уграђеном некоришћеном опремом које користе ОИЕ, а нарочито: хидроелектране до 30 MW, електране на биомасу, електране на биогаз, ветроелектране, соларне електране, геотермалне електране, електране на биоразградиви отпад, као и електране на друге обновљиве изворе, ако се утврди потреба за њиховим подстицајем. Забрањује се изградња хидроелектрана са затвореним деривацијама. Законом се предвиђају и подстицајне мере у области топлотне енергије. Енергетски субјекти који обављају делатност производње, дистрибуције и снабдевања купаца топлотном енергијом на енергетски ефикасан начин у складу са законом којим се уређује енергетска ефикасност, могу да стекну подстицајне мере ако користе високоефикасну когенерацију, отпадну топлоту или обновљиве изворе енергије:

- 1) топлотне пумпе,
- 2) соларну енергију,
- 3) геотермалну енергију,
- 4) енергију биоразградивог отпада,
- 5) биомасу;
- 6) друге обновљиве изворе енергије.

Подстицаји се могу стећи за топлотну енергију произведену у новоизграђеним или реконструисаним постројењима са уграђеном некоришћеном опремом. Поред наведених енергетских субјеката, подстицајне мере могу да стекну домаћинства и Заједница ОИЕ.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Предвиђене су подстицајне мере наведене у претходној тачки 2) овог прилога.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Додељена је надлежност откупа електричне енергије од повлашћених произвођача гарантованом снабдевачу за мала постројења и демонстрационе пројекте за која се стекне фид-ин тарифа. Такође, исплата прикупљених средстава по основу накнаде повлашћеним произвођачима који остварују фид-ин тарифу у надлежности је гарантованог снабдевача. Методологију за одређивање годишње корекције тржишних премија, максимална висина тржишне премије, односно максималне подстицајне откупне цене и друге елементе од значаја за одређивање висине тржишне премије, прописује Агенција за енергетику Републике.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Едукација јавности о значају и користима употребе ОИЕ као и медијска промоција од кључног је значаја за разумевање потребе да сви грађани дају свој допринос креирању пословног окружења које ће омогућити веће коришћење свих врста ОИЕ.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора не могу бити укључене у процес спровођења закона.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Постоје потенцијални ресурси. Промене ће бити спроведене расположивим ресурсима.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Опција која је изабрана је доношење посебног закона да би се постигао динамичнији раст удела ОИЕ у БФПЕ. Процењено је да ће се овом опцијом постићи жељене промене у складу са директивама Европске уније.

ПРИЛОГ 5: Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Резултати непосредног утицаја новог закона на јавне приходе ће бити видљиви на средњи рок, јер ће улагања у енергетске капацитете и отварање нових радних места имати позитиван ефекат на јавне приходе. Посредан позитиван утицај може се очекивати кроз стварање услова за повећање БДП, чиме се остварују позитивни ефекти на грађане и привредна друштва у Републици Србији. Прецизна процена утицаја одабране опције на јавне приходе и расходе биће извршена у току израде подзаконских аката.

У односу на јавне расходе, за спровођење одабране опције биће потребно повећати административне капацитете.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Потребно је обезбедити финансијска средства прикупљањем посебне накнаде од свих крајњих потрошача и на основу прикупљених средстава од продаје електричне енергије коју је гарантовани снабдевач откупио од повлашћених произвођача електричне енергије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема додатних трошкова који проистичу из спровођења изабране опције. Није предвиђено оснивање нових институција.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Нису предвиђени додатни јавни расходи одабраном опцијом.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће утицати на додатне трошкове других институција које су укључење у њено спровођење.

ПРИЛОГ 6: Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Повећање трошкова може се очекивати код крајњих потрошача (привредних субјеката и грађана) по основу повећања накнаде која се прикупља за исплату испоручене електричне енергије повлашћеним произвођачима.

Затим повећање трошкова могу очекивати обвезници намешавања одређеног процента биогорива. Прецизнија процена ових трошкова биће могућа приликом израде подзаконских аката којима се утврђује висина посебне накнаде за повлашћене произвођаче као и када се буде припремала Одлука Владе којом се утврђује минимални удео биогорива који су обвезници система биогорива дужни да ставе на тржиште РС.

У квалификационој фази аукција, која представља елиминациону фазу поступка аукције, врши се одабир пријављених учесника ако је учесник на аукцији прибавио: правноснажну енергетску дозволу за електрану, локацијске услове и финансијски инструмент обезбеђења за озбиљност понуде. Предлог ове одредбе закона усаглашене са Секретаријатом Енергетске заједнице и представницима привреде, који су изразили задовољство што је прихваћен принцип ране аукције. На наведени начин је омогућено да велики број инвеститора може да се пријави на аукцију али да услови, који се морају испунити, обезбеђују озбиљност пријаве. Локацијски услове потребно је прибавити за

учешће у поступку аукције из разлога што се у оквиру ових услова налазе и мишљења/услови које пројекти у области обновљивих извора енергије морају да испуне у смислу прописа којима се уређује заштита природе и заштита животне средине. Енергетска дозвола, као документ који Министарство рударства и енергетике издаје у раној фази развоја пројекта исходује се ради прибављања грађевинске дозволе. На основу овог документа дефинишу се технички параметри као што је одобрена снага електране за коју се може стећи привремени статус, а који су од значаја за утврђивање покуњености квоте у оквиру које се учесници аукције надмећу. Ово је један од кључних разлога зашто је енергетска дозвола задржана као услов за учествовање у поступку аукција. Додано, енергетска дозвола је документ на основу којег Министарство прати ток и реализацију пројеката у области енергетике.

Учесници на аукцијама сносиће трошкове израде техничке документације за прибављање локацијских услова и енергетске дозволе, трошкове административних такси за обраду захтева и издавање решења за енергетску дозволу и локацијске услове. Процењена вредност услуга израде пројектно-техничке документације износи 2 до 5% од предрачунске вредности пројекта. Предрачунска вредност пројекта разликује се за сваки појединачни пројекат у зависности од природе и комплексности пројекта. За захтев за издавање енергетске дозволе републичка административна такса износи 6350 динара, за решење којим се издаје енергетска дозвола за енергетске објекте плаћа се републичка административна такса у износу од 0,03% на предрачунску вредност изградње. За издавање локацијских услова за објекте категорије Г републичка административна такса износи 3770 динара, општа такса на поднесак 320 динара. За издавање и одржавање банкарске гаранције процењени су трошкови у износу од 5000 динара за обраду захтева, и трошкови одржавања 0,1% до 0,3% вредности банкарске гаранције на кварталном нивоу. За прибављање локацијских услова и енергетске дозволе није потребно решити имовинско-правне послове. У односу на постојеће стање Законом о обновљивим изворима енергије умањиће се трошкови за стицање статуса привременог повлашћеног произвођача електричне енергије, јер је тренутно за исходавање овог статуса, између осталог потребно приложити правноснажну грађевинску дозволу.

Очекиване користи се односе на побољшање услова за улагање у постројења за производњу енергије из ОИЕ. Стварањем банкабилног правног оквира и поједностављивањем административних процедура ствара се већа правна сигурност, смањује се ризик улагања и самим тим утиче на мање камате приликом подизања кредита за финансирање пројеката у области ОИЕ.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција утиче двојачко на конкурентност привредних субјеката. С једне стране, повећање накнаде за повлашћене произвођаче електричне енергије ће повећати трошкове пословања привредних субјеката који су велики потрошачи електричне енергије, а са друге стране домаћим фирмама које се баве производњом опреме која се користи у области ОИЕ, као и израдом софтвера за управљање радом електрана на ветар донеће веће приходе. Такође, рад берзе електричне енергије биће значајно ефикаснији с обзиром на то да ће произвођачи који остварују тржишне премије морати да продају део енергије на тржишту електричне енергије. Повећање трошкова производног процеса по основу повећања накнаде утицаће на крајњу цену производа, а са друге стране, фирме које се баве

продајом опреме за коришћење ОИЕ такмичиће се са нижом продајном ценом за пројекте који стекну право на тржишну премију.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

У поступку аукције учесници се такмиче нудећи најповољнију цену по којој су спремни да продају енергију из ОИЕ. На такав начин грађани Србије плаћају мању накнаду за повлашћене произвођаче електричне енергије, као и остали привредни субјекти крајњи потрошачи који су обвезници плаћања накнаде.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Одабрана опција утиче на структуру енергетске производње у Србији на начин да се повећава удео нових технологија. Додатно, омогућено је право на стицање фид-ин тарифа за демонстрационе пројекте. Демонстрациони пројекат је некомерцијални пројекат из обновљивих извора енергије којим се нека технологија демонстрира као прва те врсте, те представља значајну иновацију која увелико премашује највиши ниво постојеће технологије коришћења обновљивих извора и има статус иновационог пројекта у смислу закона којим се уређује иновациона делатност.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Повећање удела ОИЕ у укупној потрошње енергије у Републици Србији смањује трошкове лечења обољења која настају загађењем које проузрокује коришћење фосилних горива у свим секторима енергетике који су и највећи емитери гасова са ефектом стаклене баште и прашкастих материја. На овај начин доприноси се општем побољшању здравља грађана.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Није релевантно питање.

ПРИЛОГ 7: Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Грађани су у обавези да плаћају накнаду за повлашћене произвођаче из ОИЕ по kWh утрошене електричне енергије. Од висине накнаде зависиће и висина трошка. Овај трошак биће могуће проценити тек након спроведене аукције, с обзиром да ће висина накнаде директно зависити од цене која буде понуђена у поступку надметања.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Није релевантно питање.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и

социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Није релевантно питање.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Изабрана опција треба да доведе до повећања радних места за инжењере који се баве пројектовањем енергетских објеката који користе ОИЕ и лица која управљају таквим објектима, такође очекује се и ангажовање домаће грађевинске индустрије за случај реализације изградње хидроелектрана, и отварање пратећих радних места који су неопходни за рад оваквих објеката.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Није релевантно питање.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Изабрана опција може да покрене отварање нових фирми које би се бавиле производњом и продајом фотонапонских ћелија с обзиром да је у претходно периоду коришћење потенцијала соларне енергије било ограничено тзв. квотом од 10 MW. Увођењем нове категорије енергетског субјекта тзв. самопотрошача (купац-произвођач) промовише се постављање фотонапонских панела на кровове кућа. Очекује се и веће коришћење топлотних пумпи за грејање и хлађење, с обзиром да су предвиђене подстицајне мере за произвођаче топлотне енергије који користе ОИЕ.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Изабрана опција ствара могућност организовања грађана у енергетске заједнице. Задругар може бити физичко или правно лице, удружења, као и јединице локалне самоуправе и други видови месне самоуправе. Примарни циљ оснивања Заједница је остваривање еколошке, економске или социјалне користи за чланове заједнице, као и за локалну заједницу и друштво. Поред овог циља оснивање Задруге има за циљ развијање, инвестирање и реализацију пројеката ОИЕ и енергетске ефикасности.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или

система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Питање није релевантно.

ПРИЛОГ 8: Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Коришћење ОИЕ кључно је у борби против климатских промена и загађења животне средине. Имајући у виду да је сектор енергетике, који се доминантно заснива на коришћењу фосилних горива, највећи емитер гасова са ефектом стаклене баште као и материја које су штетне за здравље људи, коришћење ОИЕ као алтернативних извора енергије фосилним горивима позитивно утиче на животну средину.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

За пројекте у области ОИЕ предвиђена је израда Студија утицаја процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција утиче значајно на побољшање здравља људи имајући у виду да ОИЕ, за разлику од фосилних горива, не емитују штетне материје које негативно утичу на здравље људи. Коришћењем ОИЕ смањује се број плућних обољења.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Приликом изградње објеката који користе ОИЕ предвиђено је прибављање услова и мишљења органа надлежног за заштиту животне средине у складу са Законом о заштити животне средине.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта. За пројекте у области ОИЕ примењују се прописи којима се уређује област заштите и коришћења земљишта.

ПРИЛОГ 9: Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Не уводе се нове организационе, управљачке или институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Потребно је запослити већи број лица у Министарству рударства и енергетике, с обзиром на комплексност послова који се обављају приликом примене изабране опције.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребно извршити наведене промене.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција у складу је са Споразумом о стабилизацији и придруживању ЕУ и Уговором о оснивању Енергетске заједнице.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабраном опцијом предвиђено је поједностављење појединих поступака као и њихово дигитализовање поступака који ће имати позитивне ефекте на владавину права.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Дигитализовање поступака које је предвиђено одабраном опцијом утицаће на транспарентнији рад јавне управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је донети 15 подзаконских аката у периоду од 3 до 6 месеци како би се омогућило спровођење Закона о обновљивим изворима енергије.

ПРИЛОГ 10: Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Укључивањем у рад радне групе за израду Закона о ОИЕ представника органа државне управе, других организација и удружења чији рад је повезан са облашћу ОИЕ обезбеђена је подршка заинтересованих страна и циљних група. Имајући у виду да је коришћење ОИЕ у интересу Републике Србије који је утврђен у документима јавне политике, спровођење Закона о ОИЕ приоритет је за доносиоце одлука у наредном периоду.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Није релевантно.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Није препознат ризик за спровођење закона о ОИЕ.